

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

15 aprilie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecători – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev, Nicolae Gordilă,
 Vladimir Timofti,

a judecat în ședință publică recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, împotriva sentinței Tribunalului militar al Districtului Caucazului de Nord din 10 mai 1945 în cauza penală în privința lui

Vlas Andrei Feodor,

născut în 1913, originar din r-nul Bujor, s. Negrea;

Plomodeal Andrei Gheorghe,

născut la 1918, originar din r-nul Bujor, s. Negrea;

Vlas Vasile Feodor,

născut la 1909, originar din r-nul Bujor, s. Negrea;

Mangîr Dumitru Pavel,

născut la 1913, originar din r-nul Bujor, s. Negrea.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

*1. de la 18 februarie 2014 – 15 aprilie 2014
(instanța de recurs în anulare).*

S-au prezentat:

Procurorul Sergiu Crijanovschi care s-a pronunțat pentru admiterea recursului în anulare, solicitînd casarea hotărîrii contestate, cu încetarea procesului penal și reabilitarea condamnaților.

Avocata Chian Ana, a solicitat admiterea recursului în anulare, în temeiul motivelor invocate.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Tribunalului militar al Districtului Caucazului de Nord din 10 mai 1945, au fost condamnați:

- Vlas Andrei și Plomodeal Andrei, în baza art. 54-1 "a" Cod penal al RSSU, la 10 ani închisoare, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și cu confiscarea averii, fiecare;

- Vlas Vasile, în baza art.54-1 "a" Cod penal al RSSU, 58-10 alin.2 Cod penal al RSFSR, la 10 ani închisoare, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și cu confiscarea averii;

- Mangîr Dumitru, în baza art. 54-1 "b" Cod penal al RSSU, 58 -10 alin.2 Cod penal al RSFSR, la 10 ani închisoare, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și cu confiscarea averii.

2. Potrivit sentinței inculpații Vlas Andrei, Plomodeal Andrei, Vlas Vasile și Mangîr Dumitru, au fost declarați vinovați și condamnați, pentru faptul că locuind în s. Negrea, r-nul Bujor, teritoriu temporar ocupat de armata germano-română, avînd atitudine ostilă față de puterea sovietivă, în iulie 1941, împreună cu alți cetățeni din sat, au desfășurat activitate de trădare. Alături de autoritățile de ocupație, inculpații au participat la arestarea activiștilor societici și a persoanelor cu atitudine ostilă față de puterea instaurată, ulterior ei fiind supuși maltratării. Cu participarea lui Vlas A., Plomodeal A., Vlas V. și Mangîr D. a fost smuls drapelul sovietic de pe clădirea sovietului sătesc și rupte portretele conducătorilor partidului.

Vlas Vasile și Mangîr Dumitru au fost condamnați și pentru faptul că, exercitîndu-și serviciul militar în armata sovietică, în anul 1944, sistematic desfășurau agitație antisovietică în rîndurile ostașilor.

3. La 13 februarie 2014, Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, a declarat recurs în anulare, invocînd temeiul prevăzut la art. 453 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită, casarea sentinței Tribunalului militar al Districtului Caucazului de Nord din 10 mai 1945, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Vlas Andrei, Plomodeal Andrei, Vlas Vasile și Mangîr Dumitru, în temeiul art. 3 din Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, precum și din motivul că probe care ar demonstra săvîrșirea de către Vlas A., Plomodeal A., Vlas V. și Mangîr D. a infracțiunilor în baza art. 54-1 "a" și respectiv 54-1 "b"

Cod penal al RSSU, adică acțiuni care ar fi pus în pericol potențialul militar al URSS, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a acesteia nu au fost administrate. Mai mult ca atât, inculpații Vlas V. și Mangîr D. au fost condamnați nefondat și în baza art. 54-10 alin.2 Cod penal al RSFSR, adică pentru agitație antisovietică, deoarece afirmațiile lor nu conțineau chemări la răsturnarea, subminarea sau slăbirea puterii sovietice ori la săvîrșirea unor infracțiuni contrarevoluționare.

4. Judecînd argumentele invocate în recurs în raport cu materialele cauzei și cu prevederile legii penale, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat urmează a fi admis cu casarea hotărîrii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnaților din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărîrii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărîrile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal menționează, că potrivit art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru “trădare de patrie” și “agitație antisovietică”, în temeiul art. 54-1 “a”, 54-1 “b” din Codul penal al RSSU și 58-10 alin.2 Cod penal al RSFSR.

Sub acest aspect, instanța de recurs reține că, Vlas Andrei, Plomodeal Andrei, Vlas Vasile și Mangîr Dumitru, au fost condamnați la 10 mai 1945, prin sentința Tribunalului militar al Districtului Caucazului de Nord, pentru trădare de patrie și agitație antisovietică, în lipsa apărătorului, fără a le fi respectat dreptul la apărare.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, Colegiul penal găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Vlas Andrei, Plomodeal Andrei, Vlas Vasile și Mangâr Dumitru, cu casarea acesteia și, în temeiul prevederilor art. 391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și reabilitarea condamnaților.

În contextul celor expuse, Colegiul penal concluzionează că recursul în anulare declarat de procuror este întemeiat și pasibil admiterii.

5. În conformitate cu art. 457 alin. (3), 453 alin. (1), 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, casează total sentința Tribunalului militar al Districtului Caucazului de Nord din 10 mai 1945, în privința condamnării lui *Vlas Andrei Feodor și Plomodeal Andrei Gheorghe* în baza art. 54-1 "a" Cod penal al RSSU, lui *Vlas Vasile Feodor* în baza art. 54-1 "a" Cod penal al RSSU, 58-10 alin.2 Cod penal al RSFSR și lui *Mangâr Dumitru Pavel* în baza art.54-1 "b" Cod penal al RSSU, 58-10 alin.2 Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestora.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 15 aprilie 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev

Nicolae Gordilă

Vladimir Timofti